GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI NA PRIMJERU „HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D.D.“

Dadić, Toni

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:652860

Rights / Prava: Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economcs & Business Zagreb

TONI DADIĆ (0066273009)

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI NA PRIMJERU „HRVATSKE POŠTANSKE BANKE D.D.“

ZAVRŠNI RAD

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet - Zagreb

Kolegij: Uvod u računovodstvo
Mentor: Izv. Prof. dr. sc. Ivana Dražić-Lutilsky
Broj indeksa:

Zagreb, 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD 4
   1.1. Predmet i cilj rada 4
   1.2. Sadržaj i struktura rada 4
   1.3. Izvori podataka i metode prikupljanja 4
2. ZAKONSKI OKVIR SASTAVLJANJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA BANAKA 5
   2.1. Hrvatski standardi financijskih izvještaja 5
   2.2. Međunarodni standardi financijskih izvještaja 6
3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI BANAKA 8
   3.1. Bilanca 9
   3.2. Račun dobiti i gubitka 12
   3.3. Izvještaj o novčanim tokovima 15
   3.4. Izvještaj o promjenama kapitala 21
   3.5. Bilješke uz financijske izvještaje 22
4. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI HRVATSKE POŠTANSKE BANKE 25
   4.1. Karakteristike banaka 25
      4.1.1. Vrste banaka 25
      4.1.2. Vraste banka u Hrvatskoj 26
   4.2. Poslovanje Banaka 26
      4.2.1. Pasivni bankarski poslovi 27
      4.2.2. Aktivni bankarski poslovi 27
      4.2.3. Neutralni (posrednički) bankarski poslovi 28
   4.3. Bilančna analiza poslovnih banka 28
      4.3.1. Općenito o Hrvatskoj poštanskoj banci 29
   4.4. Financijski izvještaji Hrvatske Poštanske banke 30
      4.4.1. Bilanaca 30
      4.4.2. Račun dobiti i gubitka 32
      4.4.3. Ključni pokazatelji uspješnosti 33
      4.4.4. Bruto krediti 36
      4.4.5. Depoziti banke 37

4.4.6. Regulatorni kapital banke 39
5. ZAKLJUČAK 40
LITERATURA 41
POPIS SLIKA 43
POPIS TABLICA 43
POPIS JEDNADŽBI 43

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Bankarski sektor je najznačajniji dio ukupnog financijskog sektor au Hrvatskoj. Banke su dužne sastavljati svoje financijske izvještaje uz primjenu Međunarodnih standarda izvješćivanja. Financijski izvještaji jesu poslovni dokumenti kojima poduzeće daje informacije o rezultatima svojih transakcija. Oni predstavljaju cjelovit skup financijskih izvještaja sastavljenih za cijelu poslovnu godinu, služe kao podloga za ocjenu budućeg novčanog toka te nam pružaju informacije o financijskoj situaciji.

Cilj ovog završnog rada je navesti te objasniti temeljne financijske izvještaje, njihov zakonodavni okvir te prikazati financijske izvještaje Hrvatske Poštanske Banke.

1.2. Sadržaj i struktura rada

Ovaj završni rad se sastoji od šest poglavlja koja objedinjuju godišnje financijske izvještaje, poslovanje banaka te financijske izvještaje Hrvatske Poštanske Banke d.d. Nakon uvodnog dijela u kojem su definirani problemi i predmet rada, ciljevi te elaboriran sadržaj i struktura rada. Slijede četiri teorijska poglavlja koja se bave problematikom korporativnog upravljanja. S završetkom rada donosi se zaključak na financijska izvješća banaka.

1.3. Izvori podataka i metode prikupljanja

Obzirom na predmet istraživanja i opseg teme završnog rada, metodološki pristup temeljit će se na prikupljanju i obradi relevantnih sekundarnih podataka na taj način pokušavamo doći do postavljenih ciljeva te dobiti što kompletniju sliku problema i predmeta istraživanja. U obradi podataka koristit će se različite metode istraživanja:

- Metode analize- metoda prema kojoj se složeni pojmovi i zaključci raščlanjuju na njihove jednostavnije dijelove i elemente;
- Metode sinteze- metoda kojom se jednostavniji pojmovi vežu u z složenije;
- Metoda deskripcije – metoda koja na jednostavan način opisuje činjenice i procese.

Literatura obuhvaća knjige, znanstvene radove i specijalizirane članke iz segmenta koji se obrađuje, najvećim dijelom one dostupne u knjižnici Ekonomskog fakulteta, online izvori te financijska izvješća dostupna na službenoj stranici banke.

2. ZAKONSKI OKVIR SASTAVLJANJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA BANAKA

2.1. Hrvatski standardi financijskih izvještaja

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja naznačene su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.

Svrha ovih standarda je[1]:

- Propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja;
- Pomoć revizorima u formiranju mišljenja jesu li financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima Financijskog izvještavanja;
- Pomoć korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.

Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da financijski izvještaji temeljeni na ovim standardima pruže informacije o financijom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poduzetnika koje koriste, u prvom redu, vanjski korisnici u donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji koji se temelje na Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja pružaju informaciju o imovini obvezama, kapitalu, prihodima, rashodima, dobiti i gubitku, promjenama u kapitalu i novčanom toku. Ciljevi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja jesu razvijati u javnom interesu računovodstvene standarde koji zahtijevaju kvalitete, transparente u usporedne informacije o financijskim izvještajima.

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nastali su sukladno Zakonu o računovodstvu , a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Oni se temelje na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi i Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o sastavljaju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ. Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja uređuje se tematika u vezi s financijskim izvještajima, u prvom redu, namijenjenih vanjskim korisnicima. Oni sadrže zahtjeve

[1] Odbor za standarde financijskog izvještavanja: „Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja“; http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf; internet izvor; 10.07.2020.

priznavanja, mjerenja, procjenjivanja, prezentiranja i objavljivanja transakcija i događaja važnih za financijske izvještaje opće namjene. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su namijenjeni za primjenu u financijskim izvještajima opće namjene poduzetnika koji ostvaruju dobit ili gubitak. [2]

Godišnji financijski izvještaji za razdoblje koja počinju od 1. siječnja 2016. godine i nadalje sastavljaju se i preuzimaju u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.[3]

2.2. Međunarodni standardi financijskih izvještaja

U literaturi Međunarodni standardi financijskog izvještavanja-MSFI definiraju se kao jedinstven set kvalitetnih i internacionalnih računovodstvenih standarada. Predstavljaju okvir za izradu transparentnih i komparativnih računovodstvenih informacija koje su objedinjene u temeljnim financijskim izvještajima. [4]

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja ipak predstavljaju značajniji doprinos harmonizaciji financijskog izvještavanja, ponajprije zbog toga što su ovi standardi koje koristi veći broj zemalja. Većina zemalja je ove standarde obvezala za sastavljanje financijskih izvještaja onih poduzeća koja su sudionici na tržištima vrijednosnih papira pa sa Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) koje je do danas objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde jesu: [5]

- MSFI 1 - Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještaja
- MSFI 2 - Plaćanje temeljno na dionicama
- MSFI 3 - Poslovna spajanja
- MSFI 4 – Ugovori o osiguranju
- MSFI 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji
- MSFI 6 – Istraživanje i procjena mineralnih resursa
- MSFI 7 – Financijski instrumenti: objavljivanje
- MSFI 8 – Poslovni segmenti
- MSFI 9 – Financijski instrumenti: klasifikacija i mjerenja
- MSFI 10 – Konsolidirani financijski izvještaji

[2] Odbor za standarde financijskog izvještavanja: „Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja“; http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf; internet izvor; 10.07.2020.
[3] Odbor za standarde financijskog izvještavanja: „Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja“; http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf; internet izvor; 10.07.2020.
[4] Mamić Šačer, I., Ramač-Posavec, S. (2012): „Analiza praktične primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj“; članak;. str 543.
[5] Mamić Šačer, I., Ramač-Posavec, S. (2012): „Analiza praktične primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj“; članak;. str 543.

- MSFI 11 – Zajednički aranžmani
- MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima
- MSFI 13 - Mjerenje po fer vrijednosti
- MSFI 14 – odgođeno priznavanje prihoda i rashoda u sustavu propisanih cijena
- MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima
- MSFI 16 – Najmovi

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI BANAKA

Financijski izvještaji proizvod su računovodstva, namijenjeni su unutarnjim i vanjskim korisnicima,. Pod pojmom "financijski izvještaji" u Zakonu o računovodstvu razumiju se financijski izvještaji (bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke). Nositelji su računovodstvenih informacija zbog vrlo širokog i značajnog kruga korisnika (ulagači, kreditori, vladine organizacije itd.), oni moraju fer prikazivati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove.

Na značajnu ulogu financijskih izvještaja upućuje u stavaka 12.Okvira međunarodnih računovodstvenih standarda gdje se posebna pozornost daje definiciji, korisnicima, ciljevima i kvalitetnim obilježjima, elementima te mjerenju elemenata financijskih izvještaja. [6]

Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuju se kao nositelji računovodstvenih informacija. Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači predočiti im sve relevantne i istodobno pouzdane informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žagar, K. et al. (2017): „Analiza financijskih izvještaja"; str. 92.

Svi financijski izvještaji su međusobno povezani i upućeni jedni na druge. Neki su statičkog karaktera (npr. bilanca) jer pokazuju financijsku situaciju u određenoj točki vremena, a drugi pokazuju promjene ekonomskih kategorija u određenom razdoblju te stoga imaju dinamički karakter (npr. račun dobiti i gubitka). Promatrani zajedno, u međusobnoj interakciji, govore i „zdravstvenom stanju" nekog poduzeća ,a utvrditi i razumjeti to „stanje" znači imati mogućnost donositi primjerene i racionalne mjere. [7]

[6] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo"; knjiga; str 50-51.
[7] Žagar, K. et al. (2017): „Analiza financijskih izvještaja"; knjiga; str. 91-92.

3.1. Bilanca

Opća definicija bilance glasi: "Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određen datum" Većina autora smatra da bilanca izvorno potječe iz Italije odnosno da je bilanca talijanskog podrijetla i potječe od riječi "bilancia", što bi u prijevodu značilo vaga s dvije zdjelice. Otuda i bilančna ravnoteža. [8]

Bilanca je financijski izvještaj koji prikazuje položaj poduzeća. Prema MSFI čine je sredstva, obveze i glavnica koja je u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja.

Elementi bilance su: [9]

- Imovina (sredstvo) – resurs koji je pod kontrolom poduzeća, proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuje buduća ekonomska korist;
- Obveze – postojeći dugovi poduzeća, proizašli iz događaja, za njihovo podmirenje se očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske korit.

Karakteristike bilance kao izvještaja su: [10]

- statičnost: Bilanca je izvještaj o financijskoj situaciji na točno određeni dan;
- kumulativnost: Bilanca prikazuje učinke svih odluka o transakcija koja se dogodila, ali i obračunale do datuma njezine pripreme;
- Opisuje prošle događaje;
- Bilančna ravnoteža: Prikazuje vezu između imovine i njenih izvora, predstavlja dvostruki prikaz imovine. Imovina se prikazuje na lijevoj strani dok se obveze i glavnica prikazuju na desnoj strani. Na ovaj način se imovina balansira sa izvorima. kapital(glavnica) -ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza.

Bilanca se sastoji od aktive, koju čini imovina poslovnog subjekta , i pasive, što predstavlja glavnicu (kapital9 i obveze poslovnog subjekta. U aktivi bilance prikazuje se imovina koja je resurs koji kontrolira poslovni subjekt kao rezultat prošlih događaja iz kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi. Te koristi jesu potencijalni doprinos izravno ili neizravno priljevu novca i ekvivalenata novca u poslovni subjekt. Imovina se iskazuje u bilanci kada je vjerojatno da će budeće ekonomske koristi pritjecati u poslovni subjekt te kada imovina ima cijenu ili vrijednost koja s može pouzdano vrednovati. Glavnica (kapital) jest ostanak imovine poslovnog

[8] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo"; knjiga; str.53.
[9] Žagar I. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja"; knjiga; str. 53.
[10] Đapić, M. et al. (2011): „Utjecaj računovodstvene politike potraživanja na financijski položaj i uspješnost poslovanja građevinskih poduzeća"; knjiga; str.41.

subjekta nakon odbitka svih njegovih obveza. Obveza je sadašnja obveza proizašla iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da da će prouzročiti odljev resursa. Obveza je dužnost ili odgovornost da se postupi na ugovoreni način. Podmirenje obveza u pravilu znači ustupanje odnosno smanjenje resursa poslovnog subjekta. Obveze su predmet obuhvata u bilanci kada je vjerojatno da će do odljeva resursa doći podmirivanjem sadašnjih obveza i kada da će do odljeva resursa doći podmirivanjem sadašnjih obveza i kada se iznos obveza može pouzdano izmjeriti.

U bilanci se prikazuje financijski položaj odnosno financijska snaga poslovnog subjekta , na koju utječu ekonomski resursi koje kontrolira poslovni subjekt, a prikazani su u određenom trenutku u bilanci. Iz podataka koji se prikazuju u bilanci može sagledati financijski sastav, likvidnost, solventnost kao i sposobnost poslovnog subjekta da se prilagodi promjenama koje nastaju u njegovu okruženju. [11]

Tablica 1. Shematski prikaz bilance

R.br. pozicije	***Naziv pozicije***	***R. br. pozicije***	***Naziv pozicije***
	IMOVINA		*OBVEZE I KAPITAL*
1.	*GOTIVINA I DEPOZITI KOD HNB-a*	*1.*	*KREDITI FINANCIJSKIH INSTITUCIJA*
1.1.	*Gotovina*	*1.1.*	*Kratkoročni krediti*
1.2.	*Depoziti kod HNB-a*	*1.2.*	*Dugoročni krediti*
2.	*DEPOZITI KOD BANKARSKIH INSTITUCIJA*	*2.*	*DEPOZITI*
3.	*TREZORSKI ZAPISI MF-a I BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB-a*	*2.1.*	*Depoziti na žiroračunima i tekućim računima*
4.	*VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE RADI TRGOVANJA*	*2.2.*	*Štedni depoziti*
5.	*VRIJEDNSONI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU*	*2.3.*	*Oročeni depoziti*
6.	*VRIJEDNSONI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE DRŽE DO DOSPIJEĆA*	*3.*	*OSTALI KRDITI*

[11] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo“; knjiga; str.52-53.

7..	*VRIJEDNSONI PAPIRI I DRUGI FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJIMA SE AKTIVNO NE TRGUJE, A VREDNJUJU SE PREMA FER VRIJEDNOSTI KROZ RDG*	*3.1.*	*Kratkoročni krediti*
8.	*DERIVATNA FINANCIJSKA IMOVINA*	*3.2.*	*Dugoročni krediti*
9.	*KREDITI FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA*	*4.*	*DERIVATNE FINANCIJSKE OBVEZE I OSTALE FINANCIJSKE PBVEZE KOJIMA SE TRGUJE*
10.	*KREDITI OSTALIM KOMINTENTIMA*	*5.*	*IZDANI DUŽNIČKI VRIIJEDNOSNI PAPIRI*
11.	*ULAGANJA U PODRUŽNICE, PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČK POTHVATE*	*5.1.*	*Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri*
12.	*PREUZETA IMOVINA*	*5.2.*	*Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri*
13.	*MATERIJALNA IMOVINA (-amortizacija)*	*6.*	*IZDANI PODREĐENI ISTRUMENTI*
14..	*KAMATNE NAKNADE I OSTALA IMOVINA*	*7.*	*IZDANI HIBRIDNI INSTRUMENTI*
		8.	*KAMATE, NAKNADE I OSTALE OBVEZE*
		B.	*UKUPNE OBVEZE*
			KAPITAL
		1.	*DIONIČKI KAPITAL*
		2.	*DOBIT (GUBITAK) TEKUĆE GODINE*
		3.	*ZADRŽANA DOBIT/(GIBITAK)*
		4.	*ZAKONSKE REZERVE*
		5.	*STATUTARNE I OSTALE KAPITALNE REZERVE*
		6.	*NEREALIZIRANI DOBITAK/(GUBITAK) S OSNOVE VRIJEDNSOSNOG USJKLAĐIVANJA FINANCIJSKE*

			IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU
		C.	*UKUPNO KAPITAL*
A.	*UKUPNA IMOVINA*	*D.*	*UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (B+C)*
DODATAK BILANCI			
		7.	*UKUPNI KAPITAL*
		8.	*Kapital raspoloživ dioničarima matičnog društva*
		9.	*Manjinski udjel*

Izvor: Izrada autora prema bilanci izvora Hrvatska narodna banka: „Hrvatska narodna banka“; https://www.hnb.hr/

Dodatak bilanci popunjavaju samo banke koje sastavljaju konsolidirane godišnje financijske izvještaje.

Ovisno o vremenu ili razlogu sastavljanja, razlikujemo nekoliko vrsta bilanci: [12]

- početna bilanca;
- zaključna bilanca;
- pokusna bilanca;
- konsolidirana bilanca;
- zbrojna bilanca diobena i fuzijska bilanca;
- sanacijska bilanca;
- likvidacijska bilanca.

3.2. Račun dobiti i gubitka

Za razliku od bilance, koja pokazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku, račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju.

Račun dobiti i gubitka jedno je od temeljnih financijskih izvješća koje ima značenje iskazivanja profitabilnosti poslovanja trgovačkog društva pokraj obračunskog razdoblja i pokazuje

[12] Žagar, K. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga;. str. 107.

uspješnost poslovanja društva u određenom razdoblju. Račun dobiti i gubitka se sastoji od prihoda, rashoda, dobiti i gubitka ostvarenog tijekom obračunskog razdoblja. [13]

Tablica 2. Temeljne pozicije RDG-a za banke

r.br. pozicije	Naziv pozicije
1.	*Kamatni prihod*
2.	*(Kamatni troškovi)*
3.	*NETO KAMATNI PRIHOD (1-2)*
4.	*Prihodi od provizija i naknada*
5.	*(Troškovi prihoda i naknada)*
6.	*NETO PRIHOD OD PROVIZIJA I NAKNADA 84-59*
7.	*Dobit/(gubitak) od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate*
8.	*Dobit/(gubitak) od aktivnosti trgovanja*
9.	*Dobit/(gubitak) od ugrađenih derivata*
10.	*Dobit/(gubitak) od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG*
11.	*Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju*
12.	*Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospijeća*
13.	*Dobit/(gubitak) proizašao iz transakcija zaštite*
14.	*Prihodi od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate*
15.	*Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja*
16.	*Dobit/(gubitak) od obračunskih tečajnih razlika*
17.	*Ostali prihodi*
18.	*Ostali troškovi*
19.	*Opći administrativni troškovi i amortizacija*
20.	*NETO PRIHOD OD POSLOVANJA PRIJE VRIJEDNOSNIH USKLAĐIVANJA I REZERBIRANJA ZA GUBITKE (3+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17-18-19)*
21.	*Troškovi vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke*
22.	*DOBIT/(GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA (20-21)*

[13] Žagar, K. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga; str. 67.

23.	*Porez na dobit*
24.	*DOBIT/(GUBITAK) TEKUĆE GODINE (22-23)*
25.	*Zarada po dionici*
Dodatak računu dobiti i gubitka	
26.	*Dobit/(gubitak) tekuće godine*
27.	*Pripisan dioničarima manjinskog društva*
28.	*Manjinski udjel*

Izvor: Izrada autora prema izvoru Hrvatska narodna banka: „Hrvatska narodna banka"; https://www.hnb.hr/

Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, i to onog dijela koji će se poslije utjecati na promjene u visini kapitala.

Dvije su vrte prihoda: [14]

- Redoviti prihodi ili prihodi nastali iz redovitih aktivnosti kao što su prihodi prodaje roba ili pružanja usluga, kamata, dividendi itd. To su prihodi koji se javljaju svakodnevno i čine najvažniji dio u strukturi prihoda.
- Izvanredni prohodi ili prihodi koji potječu iz redovitih aktivnosti. Najčešći izvanredni prihodi javljaju se prilikom prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza i kod drugih izvanrednih oblika povećanja imovine ili smanjena obveza.

Rashodi su suprotni od prihoda, pojavljuju se u obliku smanjena imovine ili povećanja obveza, što rezultira smanjenjem vlasničkog kapitala.

Dvije su vrste rashoda: [15]

- Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Analogno poslovnim prihodima pojavljuju se redovito, a čine ih troškovi sadržani troškovi razdoblja, nabavna vrijednost prodane robe i tome slično.
- Financijski rashodi ili rashodi financija nastaju uglavnom kao posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava. Najčešći financijski rashodi su negativne tečajne razlike, smanjenje vrijednosti dugoročnih ili kratkoročnih ulaganja, gubitci od financijske imovine i slično.

[14] Žagar, K. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja; knjiga"; str. 70.
[15] Žagar, K. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja; knjiga"; str. 72.

Financijski rezultat poslovanja ili dobit prije poreza predstavlja razliku ukupnih prihoda i ukupnih rashoda.

Porez na dobitak predstavlja poziciju u izvješću koja se odnosi na određenu svotu novca koju je poduzetnik dužan platiti prema Zakonu o porezu na dobit.

Dobit ili gubitak razdoblja je konačni rezultat financijskog poslovanja poduzeća. [16]

Jednadžba 1. Određivanje financijskog rezultata

$$\boldsymbol{PRIHOD - RASHOD = FINANCIJSKI\ REZULTAT}$$

$$\boldsymbol{PRIHODI > RASHODI = DOBIT}$$

$$\boldsymbol{PRIHODI < RASHODI = GUBITAK}$$

$$\boldsymbol{IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL}$$

$$\boldsymbol{KAPITAL = IMOVINA - OBVEZE}$$

Izvor: Izrada autora prema Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: „Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje"; NN 50/2019

3.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima je izvještaj uveden za upotrebu zbog potrebe menedžmenta, poduzetnika i financijskih institucija za dodatnim informacijama iskoristivima u svrhu donošenja poslovnih odluka. Korist, važnost izvještaja o novčanim tokovima danas je globalno na vrlo visokoj razini, u toj mjeri da sve više zasjenjuje informacije prezentirane u bilanci i računu dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima razlikuje se prvenstveno iz razloga što temelji na novcu i novčanim ekvivalentima. Kategorija novca obuhvaća novac u blagajni i depozite po viđenju, dok novčani ekvivalenti predstavljaju kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati i razmijeniti za poznate iznose novca uz minimalan rizik promjene vrijednosti. Glavna svrha izvještaja o novčanim tokovima jest da korisnicima financijskih izvještaja pruži informacije o novčanim primicima i izdacima nastalim tijekom obračunskog razdoblja.[17]

[16] Žagar, K. et al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja"; knjiga; str. 72.
[17] Bakran, D. et.al. (2017): „Pripremne radnje za sastavljanje financijskih izvještaja za 2017.godinu"; knjiga; str. 10.

U izvještaju o novčanom toku potrebno je unutar određenog obračunskog razdoblja navesti novčane tokove razvrstane na: [18]

- poslovne aktivnosti;
- investicijske aktivnosti;
- financijske aktivnosti.

Pod pojmom poslovnih aktivnosti podrazumijevaju se glavne aktivnosti koje donose prihod poduzeću, a samim time imaju najveći utjecaj na poslovni rezultat poduzeća. Najčešći primjeri poslovnih aktivnosti su: [19]

- novčani primici prilikom prodaje robe ili pružanja usluga;
- novčani primici od tantijema, naknada, provizija uključujući i druge prihode;
- novčane isplate dobavljačima za isporučenu robu i pružene usluge;
- novčane isplate zaposlenima i za račun zaposlenih;
- novčane isplate ili povrati poreza na dobit, osim ako se posebno ne mogu identificirati kao financijske i investicijske aktivnosti.

Pojam investicijskih aktivnosti najviše je vezan za promjene na dugotrajnoj nematerijalnoj, materijalnoj, financijskoj imovini kao i potraživanjima. Rok dospijeća ovakvih aktivnosti je dulji od jedne godine. Primici i izdaci u slučaju investicijskih aktivnosti mogu se javiti: [20]

- novčani primici prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge materijalne i nematerijalne imovine;
- novčani primici od povrata danih kredita drugima;
- novčani primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća;
- novčani izdaci na osnovu danih kredita drugima;
- novčani izdaci za kupovinu dionica ili obveznica drugih subjekata itd.

Financijske aktivnosti koje za posljedicu imaju promjenu veličine glavnice kao i njegovog sastava, također to su primljeni krediti poduzeća bez kamata. Primjeri nekih od financijskih aktivnosti su: [21]

- novčani primici od izdavanja dionica i drugih glavničnih instrumenata;

[18] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo“; knjiga; str. 84.
[19] Žagar, K. et.al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga; str.84.
[20] Žagar, K. et.al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga; str.84.
[21] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo“; knjiga; str 85.

- novčane isplate vlasnicima za stjecanje ili skup dionica poduzeća;
- novčane isplate od izdavanja zadužnica, zajmova, pozajmica, obveznica, hipoteke kao i druge kratkoročne ili dugoročne posudbe;
- novčane otplate posuđenih iznosa.

Postoje dvije metoda sastavljanja izvještaja o novčanom toku, a one su direktna ili indirektna metoda. Novčani tokovi koji nastaju od poslovnih aktivnosti mogu se sastavljati pomoću direktne i indirektne metode, međutim kod tokova investicijskih i financijskih aktivnosti nužno ih je uvijek utvrđivati i prezentirati prema direktnoj metodi.

Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku – direktna metoda

R. BR. POZICIJE	***POZICIJA***
	POSLOVNE AKTIVNOSTI
1.1.	*Naplaćena kamata i slični primici*
1.2.	*Naplaćene naknade u provizije*
1.3.	*(Plaćena naknada i slični izdaci)*
1.4.	*(Plaćene naknade i provizije)*
1.5.	*(Plaćeni troškovi i poslovanja)*
1.6.	*Neto dobici/gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u RDG-u*
1.7.	*Ostali primici*
1.8.	*(Ostali izdaci)*
1.	*NETO NOVČANI TIJEK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (POVEĆANJE)/SMANJENJE POSLOVNIH OBVEZA*
2.1.	*Depoziti po viđenju*
2.2.	*Štedni i oročeni depoziti*
2.3.	*Derivatne financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje*
2.4.	*Krediti ostalim komitentima*
2.5.	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja*
2.6.	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti raspoloživi za prodaju*
2.7.	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG*

2.8.	*Ostala imovina*
2.	*NETO (POVEĆANJE)/SMANJENJE POSLOVNE IMOVINE POVEĆANJE/(SMANJENJE) POSLOVNIH OBVEZA*
3.1.	*Depoziti po viđenju*
3.2.	*Štedni i oročeni depoziti*
3.3.	*Derivatne financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje*
3.4.	*Ostale obveze*
3.	*NETO (POVEĆANJE)/SMANJENJE POSLOVNIH OBVEZA*
4.	*NETO PRILJEV/(ODLJEV) GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI PRIJE PLAĆANJA POREZA NA DOBIT (1+2+3)*
5.	*(Plaćeni porez na dobit)*
	NETO PRILJEV/(ODLJEV) GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (4-5)
7.1.	*Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) materijalne i nematerijalne imovine*
7.2.	*Primici od prodaje/(plaćanja na kupnju) ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate*
7.3.	*Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji drže do dospijeća*
7.4.	*Primljene dividende*
7.5.	*Ostali primici/(plaćanja) iz ulagačkih aktivnosti*
7.	*NETO PRILJEV/(ODLJEV) GOTOVINE IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI*
	FINANCIJSKE AKTIVNPOSTI
8.1.	*Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita*
8.2.	*Neto povećanje/(smanjenje)*
8.3.	*Neto povećanje/(smanjenje)*
8.4.	*Primici emitiranja dioničkog kapitala*
8.5.	*(Isplaćena dividenda)*
8.6.	*Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti*
8.	*NETO NOVČANI TIJEK IZ FINANCIJSKE AKTIVNOSTI*
9.	*NETO POVEČANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I EKVIVALENATA GOTOVINE (6+7+8)*
10.	*Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalente gotovine*

11.	*NETO POVEČANJE/(SMANJNJE) GOTOVINE I EKVIVALENATA GOTOVINE (9+10)*
12.	*GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE NA POČETKU GODINE*
13.	*GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE NA KRAJU GODINE*

Izvor: Izrada autora prema izvoru Hrvatska narodna banka: „Hrvatska narodna banka"; https://www.hnb.hr/

Kod direktne metode objavljuju se glavne skupine bruto novčanih i bruto novčanih isplata, te se utvrđuje razlika kao povećanje ili smanjenje novca i novčanih ekvivalenata iz poslovnih aktivnosti. Direktna metoda pruža informaciju koja može biti korisna u procjenjivanju budućih novčanih tokova, a što ne omogućuje indirektna metoda. Prema direktnoj metodi , informacija glavnim skupinama bruto novčanih primitaka i bruto novčanih isplata može se dobiti: [22]

a. Iz računovodstvenih evidencija poduzeća; ili
b. Usklađivanjem prihoda od prodaje, troškova prodaje i drugih stavaka izvještaja od obiti.

Tablica 4. Izvještaj o novčanom toku – indirektna metoda

r.br. pozicije	Pozicija
	POSLOVNE AKTIVNOSTI
1.1.	*Dobit/(gubitak) prije oporezivanja*
1.2.	*Ispravci vrijednosti i rezerviranja za gubitke*
1.3.	*Amortizacija*
1.4.	*Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz RDG*
1.5.	*(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine*
1.6.	*Ostali (dobici)/ gubici*
1.	*NOVČANI TIJEK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI PRIJE PROMJENA POSLOVNE IMOVINE*
2.1.	*Depoziti kod HNB-a*
2.2.	*Trezorski zapisi MF-a i blagajnički za gubitke*
2.3.	*Depoziti kod bankarskih institucija i krediti financijskim institucijama*
2.4.	*Krediti ostalim komitentima*
2.5	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja*

[22] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo"; knjiga; str 87-88.

2.6.	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti raspoloživi za prodaju*
2.7.	*Vrijednosni papiri i drugim financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG*
2.8.	*Ostala poslovna imovina*
2.	*NETO (POVEČANJE)/SMANJENJE POSLOVNE IMOVINE POVEĆANJE/(SMANJENJE) POSLOVNIH OBVEZA*
3.1.	*Depoziti po viđenju*
3.2.	*Štedni i oročeni depoziti*
3.3.	*Derivatne financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje*
3.4.	*Ostale obveze*
3.	*NETO (POVEĆANJE)/SMANJENJE POSLOVNIH OBVEZA*
4.	*NETO NOVČANI TIJEK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI PRIJE PLAĆANJA POREZA NA DOBIT (1+2+3)*
5.	*(Plaćeni porez na dobit)*
	NETO PRILJEV/(ODLJEV) GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (4-5)
7.1.	*Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) materijalne i nematerijalne imovine*
7.2.	*Primici od prodaje/(plaćanja na kupnju) ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate*
7.3.	*Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji drže do dospijeća*
7.4.	*Primljene dividende*
7.5.	*Ostali primici/(plaćanja) iz ulagačkih aktivnosti*
7.	*NETO NOVČANI TIJEK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI*
	FINANCIJSKE AKTIVNPOSTI
8.1.	*Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita*
8.2.	*Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira*
8.3.	*Neto povećanje/(smanjenje) podređenih i hibridnih instrumenata*
8.4.	*Primici emitiranja dioničkog kapitala*
8.5.	*(Isplaćena dividenda)*
8.6.	*Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti*
8.	*NETO NOVČANI TIJEK IZ FINANCIJSKE AKTIVNOSTI*

9.	*NETO POVEČANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I EKVIVALENATA GOTOVINE (6+7+8)*
10.	*Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalente gotovine*
11.	*NETO POVEČANJE/(SMANJNJE) GOTOVINE I EKVIVALENATA GOTOVINE (9+10)*
12.	*GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE NA POČETKU GODINE*
13.	*GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE NA KRAJU GODINE*

Izvor: Izrada autora prema izvoru Hrvatska narodna banka: „Hrvatska narodna banka"; https://www.hnb.hr/

Prema indirektnoj metodi, neto novčani tok od poslovnih aktivnosti utvrđuje se neizravno usklađivanjem neto dobiti ili gubitka uključuje: [23]

a. Promjena zaliha, potraživanja i obveza tijekom razdoblja;
b. Nenovčanih stavaka, kao što je: amortizacija, provizija, odgođeni porezi, nerealizirani dobici i gubici u stranoj valuti, neraspodijeljeni profiti povezanih poduzeća i udjele manjine; i
c. Svih drugih stavaka za koje se novčani učinci ulažu ili financiraju novčani tokovi.

Polaznu veličinu za sastavljanje novčanih tokova od poslovnih aktivnosti po indirektnoj metodi čini neto dobit ili gubitak ostvaren tijekom obračunskog razdoblja koji se na odgovarajući način korigira i usklađuje za određene pozicije iz ostalih financijskih izvještaja. Prvu kategoriju usklađivanja čine usklađivanja za nenovčane prihode i rashode, odnosno neto dobit se povećava za rashode koji nemaju novčani karakter i ne utječu na izdatke novca i umanjuje nenovčane prihode. [24]

3.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala bi trebao pokazivati koje su promjene na vlasničkoj glavnici dogodile tijekom dva razdoblja. U ovom izvještaju nužno je prema MRS-u 1 iskazati sljedeće pozicije: [25]

- dobit odnosno gubitak razdoblja;
- stavke prihoda, rashoda, dobitaka ili gubitaka koje treba prema zahtjevima ostalih standarda treba priznati u kapital;
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka;

[23] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo"; knjiga; str 87-88.
[24] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): „Računovodstvo"; knjiga; str 87-88.
[25] Žagar, K. et.al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja"; knjiga; str.87.

- dodatna ulaganja vlasnika te visina izglasanih dividendi;
- iznose zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unatrag tog razdoblja;
- promjene svake druge pozicije kapitala poput premija na dionice i rezerve na početku i kraju razdoblja kao i zasebno prikazivanje tih promjena.

Najvažnija promjena u kapitalu nastaje iz zadržane dobiti. Njen iznos se povećava stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka ili za iznos dividendi. Upravni odbor, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka ili iznos dividendi. Upravni odbor utvrđivanjem zadržane dobiti zapravo vodi politiku dividendi jer ukoliko se manji iznos dividendi isplaćuje, ostaje veći iznos dobiti na raspolaganju poduzeću. Zbog prethodno navedenog ovaj izvještaj izražava bit vlasničkog odnosa uvažajući interese ulagača, vlasnika kao i samog poduzeća. [26] Ovaj izvještaj se ponekad pokazuje u skraćenoj formi, dok se ostale informacije o promjenama na kapitalu prikazuju u bilješkama uz financijske izvještaje. U slučaju ovakvog prezentiranja nužno je da sve bitne informacije budu dostupne i prezentirane korisnicima. [27]

3.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje čine sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja čija je obaveza sastavljanja i prezentiranja utvrđena Zakonom o računovodstvu .Bilješke pružaju korisnicima dodatne informacije koje su potrebne za pravilno razumijevanje financijskih izvještaja te čine njihov sastavni dio. Bilješke služe za objašnjenje, razradu i prezentiranje podataka bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja i novčanom toku i izvještaja o promjeni kapitala. Bilješke su značajan izvor kvalitetnih informacija potrebnih vanjskim i unutarnjim korisnicima za potpunijem, jednostavnije i lakše razumijevanje podataka iz financijskih izvještaja.

Zakonski okvir izvještavanja definira obveze bilješke uz financijske izvještaje, a njihova konkretnija struktura i sadržaja određena je, ovisno o veličini poduzetnika, primjenom MSFI ili HSFI.

Bilješke trebaju: [28]

a. Pružiti informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama;

[26] Žagar, K. et.al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga; str.87.
[27] Žagar K. et.al. (2008): „Analiza financijskih izvještaja“; knjiga; str. 88.
[28] Dražić-Lutilsky, I. et al. (2010): !Računovodstvo!; knjiga; str 101.

b. Objaviti informacije prema zahtjevima Međunarodnih standarda financijskih izvještavanja (MSFI) koje nisu prezentirane u bilanci, izvještavaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku
c. Pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih.

Bilješke uz financijske izvještaje moraju sadržavati sljedeće podatke: [29]

1. Sažetak primijenjenih računovodstvenih politika s osvrtom na primijenjene računovodstvene politike za ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve.
2. Podaci koji potkrepljuju stavke prikazane u izvještaju o financijskom položaju društva, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala.
3. Podaci o kvoti šteta po vrstama neživotnih osiguranja.
4. Podaci o strukturi troškova pribave i troškova uprave (administrativnih troškova).
5. Podaci o izračunu kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala sukladno odredbama Zakona o osiguranju koji sadrže osnovni kapital, ¸dopunski kapital te jamstveni kapital u odnosu na granicu solventnosti.
6. Podaci o strukturi ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve u skladu sa Zakonom o osiguranju i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te usporedbom s iskazanim stanjem tehničke pričuve.
7. Podaci o prihodima i troškovima od ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve.
8. Podaci o usklađenosti imovine za pokriće tehničke pričuve s obvezama iz ugovora o osiguranju (temeljem kojih se formiraju tehničke pričuve).
9. Podaci o stanju u kretanju izvanbilančnih stavki koji sadržavaju:
   - dana jamstva i garancije;
   - akreditive;
   - mjenice;
   - ročnice (engl. futures);
   - opcije;
   - swapove;
   - ostale terminske poslove (engl. forwards);
   - ostale derivate;
   - ostale izvanbilančne stavke.

[29] Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: „Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje“; NN 50/2019; članak

10. Ukupan iznos naknada koji za određenu financijsku godinu naplaćuje samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonski propisanu reviziju godišnjih financijskih izvještaja, ukupan iznos naknada za druge usluge provjere, ukupan iznos naknada za usluge poreznog savjetovanja te ukupan iznos naknada za druge usluge osim revizorskih. [30]

[30] Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: „Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje“; NN 50/2019; članak

4. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI HRVATSKE POŠTANSKE BANKE

4.1. Karakteristike banaka

Banka je skup aktive i pasive koje uključuju različite financijske instrumente koji uključuju kamatnu stopu, ročnost i pokrivenost. Iz bilance je jasno koji posao obavlja pojedinačna banka, a ovisno o izvedbi, ti se podaci mogu vidjeti u računu dobiti i gubitka. Isto tako, iz temeljnih financijskih izvještaja jasno je vidljiv razlog osnivanja banke, što je dobit. Da bi banka ostvarila dobit, ona mora plasirati novac, a preduvjet za takav plasman je naplata depozita. Svrha osnivanja banke je dobit. Uprava stvara poslovnu politiku banke. Stanje na tržištu, ponuda i veličina banke utječu na poslovnu politiku u banke. [31]

4.1.1. Vrste banaka

Mnoge se banke odlučuju na podjelu posla na poduzeća izvan banke, odnosno pribjegavaju procesu eksternalizacije poslovanja. Banke koje imaju oko sebe bankarsku grupu nisu više samo jedna banka nego banka postaje čitav skup povezanih poduzeća. Suvremeno financijsko poslovanje danas nije samo u domeni banka već i drugim financijskim institucija, takozvanih kvazi banka.

S obzirom na potrebe klijenata, ekonomske karakteristike, povijesne okolnosti, politička okruženjem ekonomske prednosti pojedine banke moguće je napraviti teorijsku podjelu vrstu banka : [32]

- Univerzalne banke - banke koje obavljaju sve bankarske poslove potrebne njihovim klijentima;
- Komercijalne i investicijske banke – komercijalne banke koje su orijentirane na specifične klijente, najčešće građane, dok investicijske banke obavljaju poslove investicijske prirode za svoje klijente;
- Trgovačke banke – visoko specijalizirane banke koje imaju izrazito ciljnu djelatnost;
- Štedne banke, štedionice i kreditne unije – specijalizirane banke koje se fokusiraju na pojedine segmente poslovanja s pojedinim skupinama klijenata unutar ekonomije ;
- Banke holding kompanije – poduzeća koja su vlasnici različitih banaka i financijskih institucija. Svoj portfelj kreiraju tako što kupuju banke koje imaju različite karakteristike;

[31] Gredurek, M., Vidaković, N. (2011): „Bankarsko poslovanje“; knjiga; str. 190.
[32] Gredurek, M., Vidaković, N. (2011): „Bankarsko poslovanje“; knjiga; str. 537-539

- Financijski konglomerati – super banke koje osim u bankarskim pružaju i druge usluge financijske prirode. Ovakve banke obuhvaćaju puno širi spektar financijskih usluga od univerzalnih banka.

4.1.2. Vraste banka u Hrvatskoj

Hrvatska je malo tržište, ali ima jako razvijen bankarski sektor. Navedena podjela banaka može se primijeniti i na Hrvatsku, sto se može reći da u Hrvatskoj postoje tri vrste banka:

1. Univerzalne banke, iako i ovdje postoje naznake kategorizacija;
2. Štedne banke i štedno-kreditne unije , a u tu kategoriju ulaze i stambene štedionice;
3. Trgovačke banke . ova kategorija ima samo jednu banku, a to je HABOR.

Hrvatska kao mala zemlja jednostavno nema dovoljan broj klijenata koji bi mogli stvoriti kritičnu masu kako bi došlo do segmentiranja bankarskog tržišta u Hrvatskoj i nastajanja specijaliziranih bankarskih institucija koje postoje u velikim razvijenim tržištima. [33]

4.2. Poslovanje Banaka

Osnovna podjela bankarskih poslova prema bilančno-analitičkom obilježju razvrstava ih prema mjestu u bilanci, odnosno prema tome pojavljuje li se u nekom poslu banka kao dužnik, kao vjerovnik ili čisti posrednik, kada se posao sama evidentira u računovodstvu banke bez utjecaja na njezinu bilancu. Po kriteriju bankovni poslovi se dijele na aktivne, pasivne i neutralne poslove.

Prema ročnosti, bankovni poslovi su kratkoročni (do godinu dana, češće do 90 dana) i dugoročni preko jedne godine). Kriterij ročnosti, osim vremena, uključuje i ekonomske funkcije bankovnih poslova. U teoriji i praksi napušta se kategorija srednjoročnih kredita jer im je funkcija jednaka kao kod onih dugoročnih.

S gledišta ročnosti, bilanca kombinacija je najviše kratkoročnih obveza u pasivi i dugoročnih, manje likvidnih plasmana.

Prema ekonomskoj funkciji bankarskih poslovi se razvrstavaju na poslove mobilizacije novčanih sredstava, kreditne poslove, posredničke- komisione, vlastite i skupinu kontrolno-upravnih i evidencijskih poslova za državu, institucije nadzora banka, deviznog režima i slično. [34]

[33] Gredurek, M., Vidaković, N. (2011): „Bankarsko poslovanje“; knjiga; str. 537-539
[34] Leko, V., Stijanović, A. (2018): „Financijske institucije i tržišta“; knjiga; str. 109.

4.2.1. Pasivni bankarski poslovi

Pasivnim poslovima banke mobiliziraju novčana sredstva koja se evidentiraju u njihovoj pasivi i predstavljaju dug, tj. obvezu banke.

Tradicionalne banke ovise o depozitima i iz depozita se financiraju od 60%-80% kredita. Pravo na primjer novčanih depozita najšire javnosti poslovica jer banka i njihova najvažnija karakteristika. Primljeni depoziti najvažniji su izvor sredstava i najvažnija obveza svih banka, a o uspješnosti njihova prikupljena dominantno ovisi i veličina njihovih plasmana. [35]

Najvažniji kratkoročni pasivni poslovi jesu depozitni poslovi kojima banka prikuplja depozite po viđenju poduzeća, stanovništva i države, jer oni preko multiplikacijskih procesa formiranja depozita i kredita oblikuju dodatne izvore sredstava. Osim depozita po viđenju (čekovni ili žiro depoziti) koji svakodnevno pritječu u banku radi obavljanja tekućih plaćanja, izuzetno su značajni i depoziti na štednju (ulozi na štednju stanovništva) kao sve važniji izvor bankovnih potencijala.

U dugoročne pasivne poslove banke spadaju poslovi formiranja dugoročnog potencijala. Najsigurnija i najstabilnija bankovna sredstva jesu ona koja su prikupljena emisijom dugoročnih vrijednosnih papira. Njihovim izdavanjem banka dobiva potrebna sredstva, a umjesto toga daje obvezu da će imaocima njenih dionica ili obveznica isplaćivati određeni prinos (dividendu ili kamatu). [36]

4.2.2. Aktivni bankarski poslovi

Po kriteriju funkcionalnosti kreditni poslovi banaka, koji se sa stanovišta njene bilance javljaju kao plasmani u njenoj aktivi.

U tim poslovima banka je vjerovnik, a korisnik kredita dužnik od kojeg ona naplaćuje kamate. Multikreditna struktura banaka bazira se na sistematizaciji kreditnih oblika prema sljedećim kriterijima: ročnoj strukturi kredita; osiguranju kredita; metodi otplate kredita; namjeni kredita; izvorima kreditnih resursa; i ostalim oblicima.

Ročna struktura ili dospjelost otplate obuhvaća tri tradicionalna oblika kreditiranja: kratkoročne, srednjoročne i dugoročne kredita. Iza konvencionalno određenih rokova dospijeća kredita, stoji suštinsko razlikovanje tri kvalitativno različita oblika kreditiranja privrede i ostalih

[35] Leko, V., Stijanović, A. (2018): „Financijske institucije i tržišta“; knjiga; str. 109.

[36] Poslovni dnevnik: „Pasivni bankarski poslovi“; http://www.poslovni.hr/leksikon/pasivni-bankovni-poslovi-1815; internet izvor; 15.06.2020.

subjekata, premda se formalno aktivni poslovi banke u gruboj podjeli dijele na aktivne kratkoročne i aktivne dugoročne bankovne poslove. Kratkoročni krediti imaju rokove dospijeća do godine dana, financiraju tekuću aktivnost i likvidnost subjekata i pokriveni su kratkoročnim izvorima. U ove kredite spadaju: krediti po tekućim računima, eskontni, lombardni, akceptni, rambursni i avalni kredit.

4.2.3. Neutralni (posrednički) bankarski poslovi

Uslužnim (neutralnim, posredničkim) poslovima banke pružaju usluge svojim komitentima i za to naplaćuju proviziju prema tarifi naknada za usluge. Kod ovih banka nije ni dužnik niti vjerovnik već posrednik i opunomoćenik svog komitenta.

Uslužni poslovi najstariji su bankovni poslovi povezani s naravi banaka i njihovim pasivnim i aktivnim poslovima.

Najvažniji uslužni poslovi banaka jesu: [37]

1. posredovanje u domaćem i međunarodnom platnom prometu;
2. čuvanje i upravljanje vrijednosnicama (depo poslovi);
3. kupovanje i prodaja vrijednosnih papira, deviza, valuta i dragocjenih kovina ta tuđi račun;
4. preuzimanje jamstva i posredovanje kod izdavanja vrijednosnih papira;
5. otvaranje akreditiva i izdavanje kreditnih plasmana.

4.3. Bilančna analiza poslovnih banka

Poslovanje banke moguće je promatrati kroz razne perspektive. Prva je perspektiva, i ona koja se najčešće spominje, bilančna perspektiva poslovanja banke, a prikazuje se kao prikupljanje depozita u pasivi i plasiranje kredita u pasivi. Iz ove perspektive, poslovanje banke je depozitno kreditno poslovanje pri kojemu banka prima sredstava od onih koji imaju višak sredstava i ta sredstva ustupaju banci i onih koji imaju manjak sredstava i traže sredstava od banke. [38]

Banka bilančni pristup tretira kao skup različitih oblika imovine s jedne strane, te obveza i kapitala s druge strane koji generiraju njezine prihode i troškove te tako povezuju prihode i cilj poslovanja banke. Osnovna struktura bilance stanje pokazuje da je banka skup imovine, obveza i kapitala.

[37] Gredurek, M., Vidaković, N. (2011): „Bankarsko poslovanje“; knjiga; str. 19.
[38] Leko, V., Stijanović, A. (2018): „Financijske institucije i tržišta“; knjiga; str. 124.

Pasivu bilance banaka čine obveze i kapital tj. ukupni izvori banaka financira kredite i raznovrsne ne kreditne poslove kao najvažnije stavke ukupne aktive.

Bit imovinske bilance i bankovnih poslova pokazuje i njezina najuža definicija: to je institucija koja prikuplja depozite iz kojih financira kredite. [39]

4.3.1. Općenito o Hrvatskoj poštanskoj banci

Hrvatska poštanska banka osnovana je u listopadu 1991. godine u vlasništvu Hrvatske pošte. U 28 godina poslovanja mijenjala je vlasničku strukturu, uvijek u okvirima državnog vlasništva, imala je uspone i padove i s remenom ostala jedina banka u hrvatskom vlasništvu s tržišnim udjelom većim od 1%.

Slika 2. Logo Hrvatske poštanske banke

Izvor: Hrvatska narodna banka.: „Hrvatska narodna banka“; https://www.hpb.hr/

Banku su 2015. dokapitalizirali pretežito privatni dioničari. Paralelno je provedena reorganizacija koja je rezultirala s dvije najprofitabilnije godine od osnivanja Banke, snažnim rastom tržišnih udjela i nekoliko nagrada iz područja digitalnog bankarstva.

Hrvatska poštanska banka na kraju 2018. ima više od 600 000 klijenata, imovinu 21,3 milijarde kuna te kapital veći od 2 milijarde kuna. Banka je 74% direktni ili indirektno u vlasništvu Republike Hrvatske.

Tržišno orijentirana Hrvatska poštanska banka omogućuje kvalitetan i cjelovit financijski servis građanima, državnoj upravi te hrvatskim gospodarstvenicima, osobito malim i srednjim poduzetnicima. [40]

[39] Leko, V., Stijanović, A. (2018): „Financijske institucije i tržišta“; knjiga; str. 107.

[40] Hrvatska poštanska banka: „Osnovne informacije“; https://www.hpb.hr/o-nama/osnovne-informacije; internet izvor; 10.06.2020.

4.4. Financijski izvještaji Hrvatske Poštanske banke

4.4.1. Bilanaca

Tablica 5. Bilanca

	31.12.2018.	*31.12.2019.*	*Δ YTD*
IMOVINA	31.255,8	23.844,5	+12.2%
BRUTO KREDITI	12.437,8	14.825,2	+19,2%
DEPOZITI	18.371,3	20.069,2	+9,2%
KAPITAL	2.002,5	2.370,2	+18,4%

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019.“

- Imovina iznosi 23,9 milijarde kuna, tržišni udio porastao na 5,50% (na 31.12.2019.);
- CET1 porastao za 20,17% uslijed fokusiranja na upravljanje kapitalom;
- Ukupni krediti porasli su za 19,2% ili 2,4 milijarde kuna – značajno povećanje obujma kreditiranja stanovništva od 1,3 milijarde kuna, i SME-a te velikih klijenata;
- Depoziti su porasli za 1,7 milijarde kuna;
- Kapitalna baza povećana 367,7 milijuna kuna;
- Porastu poslovanja pridonijelo je i pripajanje Jadranske banke d.d. i HPB-Stambene štedionice d.d. [41]

[41] Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019.“; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/05/Godi%C5%A1nje-revidirano-financijsko-izvje%C5%A1%C4%87e-GFI-KI-nekonsolidirano-za-2019.godinu.pdf; internet izvor, str.3.

Tablica 6. Metodologija usklađivanja bilance

(u tisućama kn)		Metodologija usklađivanja bilance u odnosu na stavke regulatornog kapitala
IMOVINA		
Novac i računi kod banaka	2.771.242	
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.558.207	
Zajmovi i potraživanja od banaka	247.640	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	634.070	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4.640.205	
Financijska ulaganja koja se drže do dospijeća	4.300	
Zajmovi i potraživanja od komitenata	13.334.456	
Imovina namijenjena prodaji	20.000	
Nekretnine i oprema	259.600	
Ulaganja u nekretnine	72.759	
Nematerijalna imovina	110.130	HPB d.d. u izračunu regulatornog kapitala sukladno članku 36. pod b) Uredbe (EU) br. 575/2013 od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija iznos bruto nematerijalne imovine.
Nematerijalna imovina HPB d.d.	109.096	Pozicija bilance odgovara iznosu iskazanom na poziciji 8. Priloga 4.
Nematerijalna imovina HPB Nekretnine	2	Iznosi ne ulaze u izračun regulatornog kapitala iz razloga što su navedena društva sukladno članku 19. Uredbe (EU) br. 575/2013 izuzeta iz bonitetne
Nematerijalna imovina HPB Invest	1.032	konsolidacije
Neto odgođena porezna imovina	3.839	HPB d.d. je iskazala bruto iznos odgođene porezne imovine dok je u propisanim izvještajima taj iznos netiran sa odgođenim poreznim obvezama.
u tome: odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti	53.798	HPB Grupa kreditnih institucija u izračunu regulatornog kapitala sukladno članku 36. stavku 1., točkom c i člankom 38. i članak 48 stavak 1. točka a Uredbe (EU) br. 575/2013 od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti
Pretplaćeni porez na dobit	2558	
Ostala imovina	114.464	
UKUPNO IMOVINA	**23.773.460**	
OBVEZE		
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	863	
Depoziti banaka	11.216	
Depoziti komitenata	20.051.324	
Uzeti krediti	981.175	
Rezervacije za obveze i troškove	182.595	
Neto odgođena porezna obveza	0	
Obveza za porez na dobit	0	
Ostale obveze	169.567	
UKUPNO OBVEZE	**21.396.741**	

(u tisućama kn)		Metodologija usklađivanja bilance u odnosu na stavke regulatornog kapitala
KAPITAL I REZERVE		
Dionički kapital	1.214.775	Instrumenti iskazani na pozicijama bilance uključeni su u izračun regulatornog kapitala sukladno članku 26. i 28. . Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 1. Priloga 4. odgovara pozicijama bilance.
Kapitalni dobitak	-	
Vlastite dionice	(477)	Vlastite dionice iskazane na poziciji bilance uključene su u izračun umanjenja regulatornog kapitala sukladno članku 36. pod f) i članka 42. Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 16. Priloga 4. odgovara iznosu u poziciji bilance.
Zakonska rezerva	23.718	Instrumenti iskazani na pozicijama bilance uključeni su u izračun regulatornog kapitala sukladno članku 26., pod e) Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 3. Priloga 4. odgovara pozicijama bilance.
Rezerve za vlastite dionice	4.477	Instrumenti iskazani na pozicijama bilance uključeni su u izračun regulatornog kapitala sukladno članku 26., pod e) Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 3. Priloga 4. odgovara pozicijama bilance.
Nerealizirana dobit ili gubitak od usklađivanja financijske imovine koja se vrednuje kroz sveobuhvatnu dobit	314.658	Instrumenti iskazani na pozicijama bilance uključeni su u izračun regulatornog kapitala korigiranih za iznos poreza na dobit sukladno članku
Revalorizacijska rezerva	659	26., stavku 1. pod (d) Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 3. Priloga 4. umanjeno za iznose eliminacijskih stavki podređenih društava.
Ostale rezerve	511.366	Instrumenti iskazani na pozicijama bilance uključeni su u izračun regulatornog kapitala sukladno članku 26., pod e) Uredbe (EU) br. 575/2013. Iznos iskazan na poziciji 3. Priloga 4. odgovara pozicijama bilance.
Zadržani (gubitak)/dobit	307.542	Zadržana dobit iskazana na pozicijama bilance uključena je u izračun regulatornog kapitala sukladno članku 26., pod c) te tumačenjima iz točke 2 istog članka. Uredbe (EU) br. 575/2013, izuzev zadržane dobiti podređenih društava. Polugodišnja dobit HPB d.d. uključena je u izračun regulatornog kapitala s obzirom da su ispunjeni uvjeti za njeno priznavanje , dok preostala dobit tekućeg razdoblja ne zadovoljava uvjete za uključenje u izračun regulatornog kapitala te ista nije priznata prilikom izračuna regulatornog kapitala.
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	**2.376.718**	
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	**23.773.460**	

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu“

4.4.2. Račun dobiti i gubitka

Tablica 7. Račun dobiti i gubitka

	I-IV Q 2018	*I-IV Q 2019*	*Δ y-o-y*
OPERATIVNI PRIHODI	759,9	833,8	+ 9,7%
POPERATIVNI TROŠKOVI	457,0	510,9	+ 11,8%
OPERATIVNA DOBIT	302,8	322,9	+6,6%
REZERVIRANJA	117,5	227,9	+ 93,9%
NETO DOBIT	151,9	143,8	(5,3%)

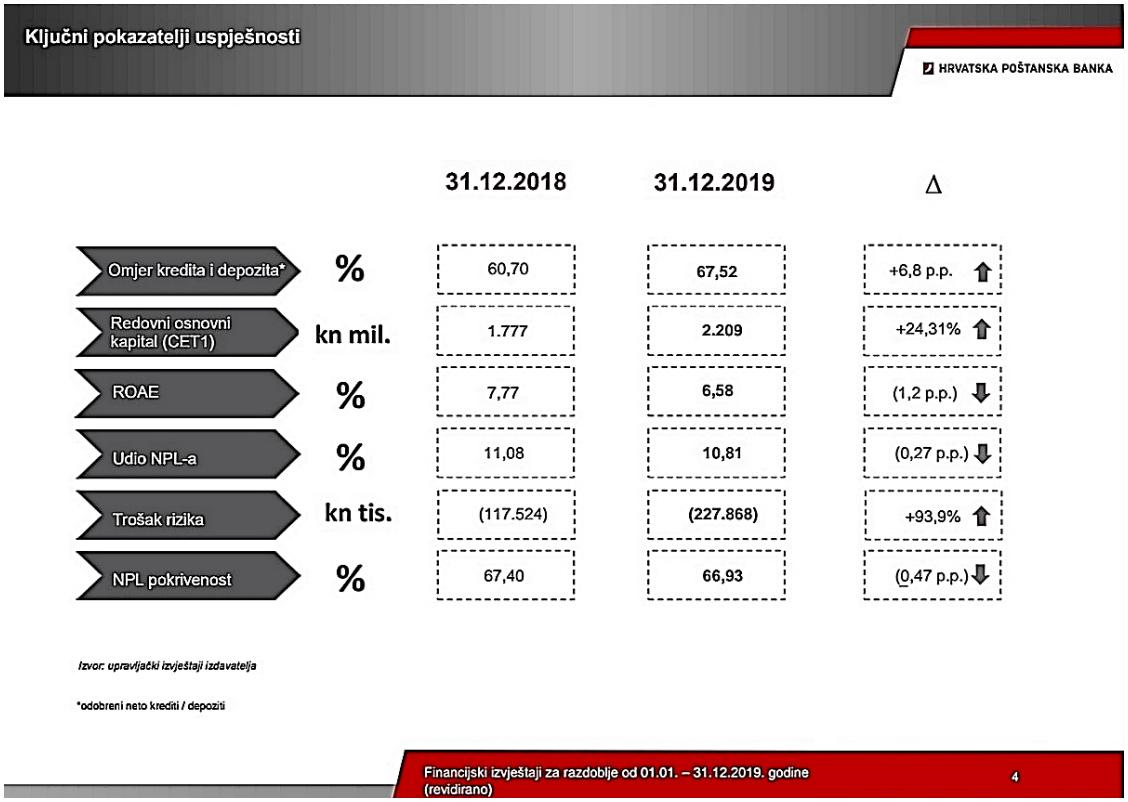
Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019“

Operativna dobit veća je za 20,1 milijuna kuna nego u istom razdoblju 2018. radi snažnog rasta operativnog prihoda (y-o-y +66%) koji su na rekordnoj razini u korporativnoj povijesti Banke: [42]

- Neto kapitalni prihodi poraslu za 4,2% uslijed pada kamatnih troškova;
- Neto prihodi od provizija i naknada veći za 3,9% uslijed održivog rasta provizija u poslovanju sa stanovništvom te pravnim osobama;
- troškovi rezerviranja veći za 93,9% nego 2018. godine;
- Operativni troškovi veći za 11,8%;
- Priznata je odgođena porezna imovina po prenesenim poreznim gubicima Jadranske banke d.d., koja je imala neto utjecaj na neto dobit u iznosu od 48,7 milijuna kuna.

[42] Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019.“; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/05/Godi%C5%A1nje-revidirano-financijsko-izvje%C5%A1%C4%87e-GFI-KI-nekonsolidirano-za-2019.godinu.pdf; internet izvor, str.3.

4.4.3. Ključni pokazatelji uspješnosti

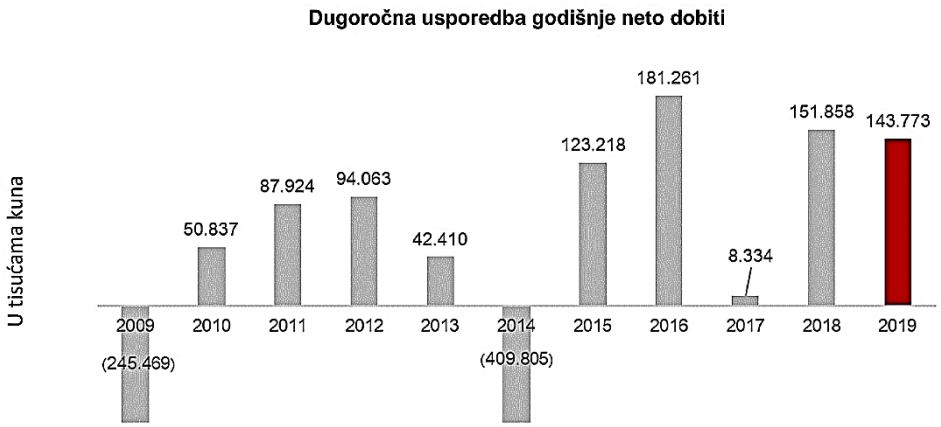

Slika 3. Ključni pokazatelji uspješnosti

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019"

Poslovna 2019. godina obilježena je ostvarivanjem rekordnih rezultata, te se operativni prihodi najvišim razinama u korporativnoj povijesti Banke uz međugodišnji porast od 9,7%. Ostvarena je neto dobit u iznosu od 143,8 milijuna kuna. Unatoč povećanju troškova vrijednosnog usklađivanja i rezerviranja za gubitke, ostvarena je bruto dobit u iznosu 95,1 milijuna kuna, što je za 48,7 % manje nego u prethodnoj godini. [43]

[43] Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019."; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/05/Godi%C5%A1nje-revidirano-financijsko-izvje%C5%A1%C4%87e-GFI-KI-nekonsolidirano-za-2019.godinu.pdf; internet izvor, str.4.

Slika 4. Usporedba godišnje neto dobiti

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019"

Operativna dobit iznosi 322,9 milijuna kuna i viša je za 6,6% ili 20,1 milijuna kuna u odnosu na razdoblje prošle godine, radi snažnog rasta operativnih prihoda neutraliziran je neizbježni skok operativnih troškova z a11,8%.

Neto kreditni prihod i dalje je u porastu te za +4,2% viši i odnosu na isto razdoblje prošle godine. I dalje najveći doprinos proizlazi iz povećanja broja plasmana i posljedični rast bruto kredita, s najvećim rezultatom porasta kredita stanovništvu, a s drug strane i smanjuje kamatnog troška zbog kontinuiranog upravljanja neto kamatnom maržom.

Neto prihod od provizija i naknada porastao je za +3,9% i sustavno raste kroz 2019. godinu i to kod sva tri poslovna sektora što je rezultat fokusiranja na ovu vrstu prihoda ali i rasta i aktivnosti klijentske baze. [44]

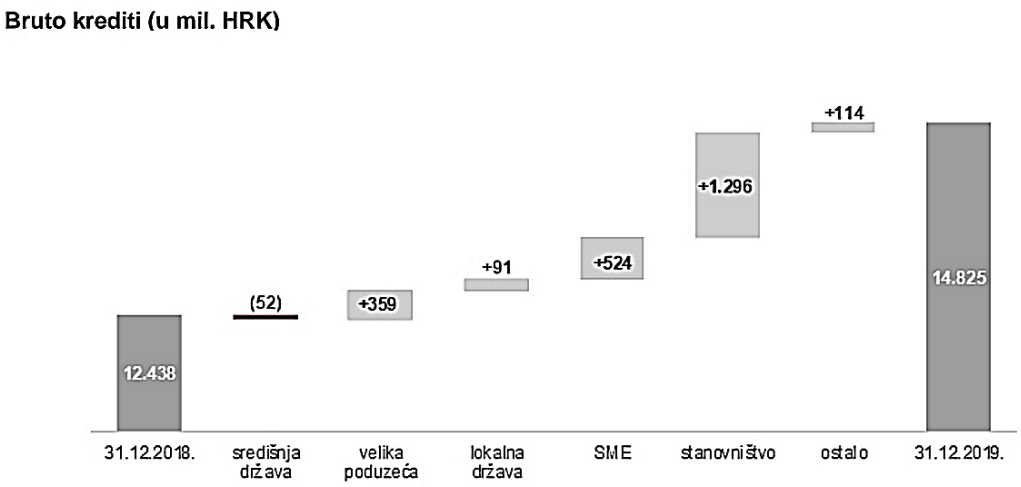
Operativni troškovi su u porastu +11,8%. kako je i ranije spomenuto, utjecaj na operativne troškove imalo je i pripajanje jadranske banke d.d. i posljedični rast opsega poslova, što uključuje veći broj zaposlenika i ulaganja u nove poslovne jedinice. Rast troškova je neizbježan i zbog pokrenutih strateških projekata kojima smo fokusirani na optimizaciju procesa u umanjenje pristanka troškova na operativnu dobit.

[44] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu."; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.5.

Imovina banke na dan 31.3.2019. godine iznosi 23,8 milijarde kuna (+12,2%), uz kontinuirano povećanje bruto kreditnog portfelja i prelijevanje viškova likvidnosti tijekom 2019. godine u ostale kamatonosne oblike imovine kojima postižemo veću profitabilnost. [45]

[45] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu.“; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.6.

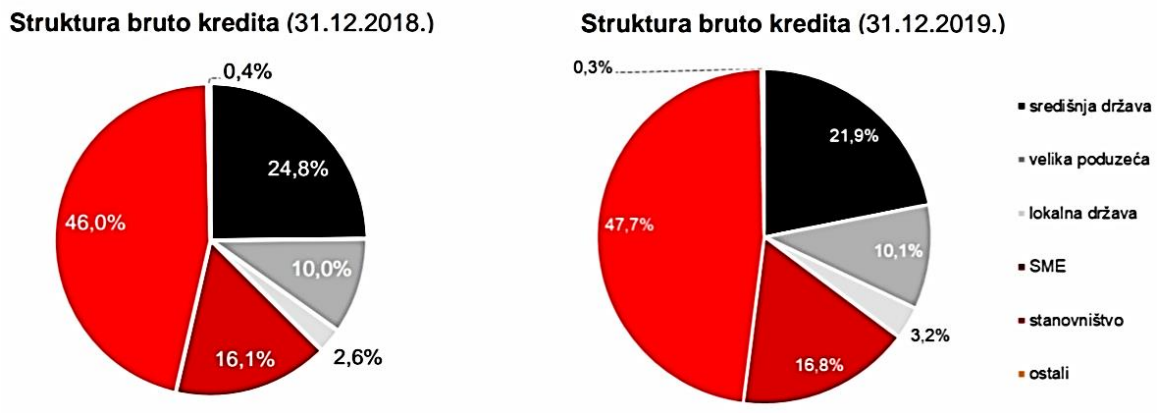
4.4.4. Bruto krediti

Slika 5. Bruto krediti

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019"

Ukupni bruto krediti su rasli +19,2% u odnosu n a2018. godinu u svim segmentima 2019. godina označava prvu godinu bez nepovoljnih efekata na nepovoljnih efekata na kretanje kredit. [46]

Slika 6. Struktura bruto kredita 2018. – 2019. godine

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019"

[46] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu."; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.7.

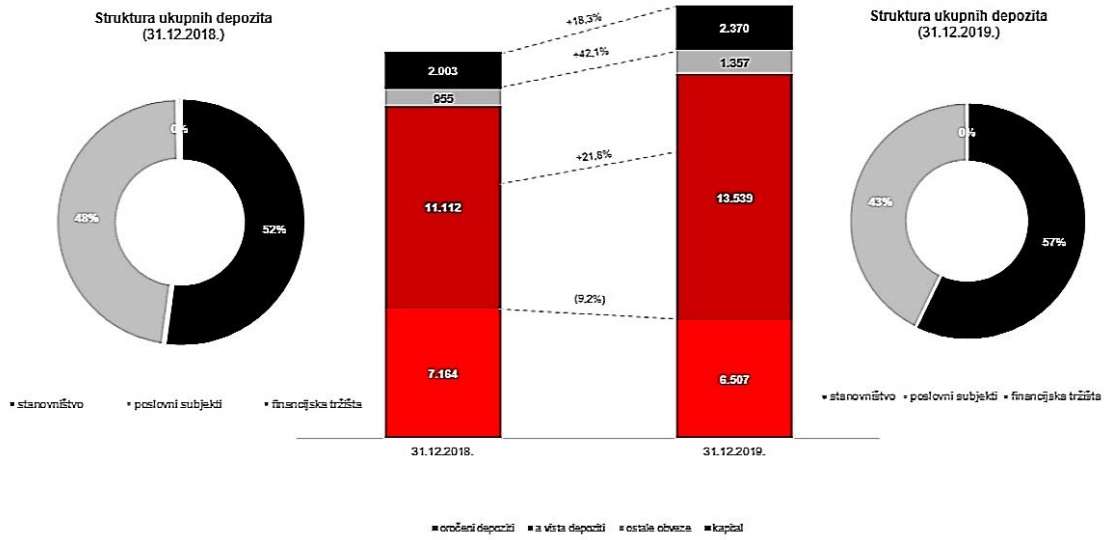
Ukupni porast bruto kredita stanovništvu iznosi približno 1.300 milijuna kuna u odnosu na kraj 2018. godine, pri čemu su stambeni krediti rasli za +39,7%. Tijekom zadnjeg kvartala 2019. godine Banka je uložila značenje naporne u APN programu kredita te je određeno i na kraju odobreno 627 predmeta. Što predstavlja +115% u odnosu na prošlu godinu, te povećanje od +167% u volumenu kredita, odnosno udio Banke u svim predmetima iznosi 15%. U posljednjih godinu dana banka je ojačala bazu svojih klijenata za skoro 40 tisuća klijenata, uključujući i klijente Jadranske banke d.d. i HPB-Stambene štedionice d.d. Porast bruto kredita u segmentu velikih poduzeća i javnog za +233 milijuna kredita. [47]

Pasive Banke na dan 31.12.2019. godine porasla je za +11,85%, odnosno 2,5 milijarde kune u odnosu na 2018. godine.

4.4.5. Depoziti banke

Depoziti stanovništva i gospodarstva su kontinuirano u porastu (+9,2%), što ukazuje na povjerenje klijenata i stabilnu depozitnu bazu. Depoziti stanovništvu rasli su za +19,8%, dok su depoziti gospodarstvu rasli za +1,1%. Depoziti su i dalje glavni izvor sredstava za Hrvatsku Poštansku Banku i to 84,1%, pri čemu HRK depoziti imaju dominantni udio. [48]

Slika.5. Struktura ukupnih depozita

Slika 7. Struktura ukupnih depozita

[47] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu.“; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.7.

[48] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu.“; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.8.

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019“

4.4.6. Regulatorni kapital banke

Tablica 8. Razrada pozicija regulatornog kapitala HPB Grupe

(u tisućama kn)	Redovni osnovni kapital
OSNOVNI KAPITAL	**2.209.224**
Uplaćene redovne dionice	1.214.775
Rezerve	539.562
Zadržana dobit	276.658
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	319.179
Elementi osnovnog kapitala - prijelazno razdoblje uvođenja MSFI-9	27.697
Rezerve za opće bankovne rizike	-
Umanjenja osnovnog kapitala	**(168.646)**
Stečene vlastite dionice	(477)
Nematerijalna imovina	(109.096)
Odgođena porezna imovina koji ovisi o budućoj profitabilnosti	(53.798)
Ostala vrijednosna usklađenja zahtjeva za bonitetno vrednovanje	(5.275)
DOPUNSKI KAPITAL	**0**
REGULATORNI KAPITAL	**2.209.224**

Izvor: Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu"

Regulatorni kapital HPB d.d. sa stanjem na dan 31.12.2019. godine iznosi 2.209.224 tisuća kuna i sastoji se u cijelosti od stavaka redovnog osnovnog kapitala. U odnosu na prethodnu godinu regulatorni kapital HPB d.d. veći je za 469.307 tisuća kuna prvenstveno zbog priznavanja dobiti iz 2018. godine te polugodišnje dobiti iz 2019. godine te rasta vrijednosti s osnova efekata vrijednosnih usklađenja financijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz kapital. Banka također u prijelaznom razdoblju koristi odredbe ublažavanja primjene Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9 (MSFI 9) prilikom izračuna regulatornog kapitala koje su većim dijelom amortizirale jednokratan utjecaj primjene novih MSFI 9 odredbi na smanjenje kapitala. Stopa ukupnog kapitala HPB d.d. kreditnih institucija sa stanjem na dan 31.12.2019. godine iznosi 20,17% (vs. 2018. godine: 16,48% Grupa, 17,86% HPB d.d.). Na povećanje stope kapitala utjecalo je gore spomenuto priznavanje dobit u izračun regulatornog kapitala te optimizacija rizikom ponderirane aktive.[49]

[49] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu."; https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf; internet izvor, str.17.

5. ZAKLJUČAK

Banka kao financijska institucija koja se bavi posrednim poslovima u vezi s novcem i novčanim vrijednostima. Prema svojim karakteristikama spada u velike poduzetnike te je dužna sastavljati financijske izvještaje. Banke svoje financijske izvještaje sastavljaju sukladno Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI), Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodnim računovodstvenim standardima te Direktivama Europske Unije. Temeljni financijski izvještaji banaka su: Bilanca - izvještaj o financijskom položaju na kraju razdoblja, ona pruža sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni dan, prikazuje financijski položaj banke te imovinu, obveze i vlasnički kapital. Račun dobiti i gubitka - izvještaj o dobiti ili gubitku te sveobuhvatnoj dobiti tijekom određenog razdoblja, on prikazuje sve prihode, rashode te financijski rezultat za određeno razdoblje odnosno prikazuje uspješnost poslovanja banke. Izvještaj o novčanom toku- temelji se na poslovne, financijske i investicijske aktivnosti banke, on prikazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata, odnosno izvor novca te njegovo stanje na početku promatranog razdoblja i na kraju promatranog razdoblja, predstavlja svojevrsnu likvidnost banke. Izvještaj o promjenama kapitala- prikazuje promjene kapitala na svim pozicijama između početnog i završnog datuma bilance. Bilješke uz financijske izvještaje – pružaju detaljniji prikaz ostalih financijskih izvještaja. Financijski izvještaji pružaju jasan uvid u poslovanje banke, njen u imovinu obveze, kapital, prihode i rashode, dobit/gubitak te novčani tok banke. Sadrže određena kvalitativna obilježja, a to su: razumljivost, važnost, značajnost, pouzdanost, vjerno predočavanje, suština važnija od oblika, neutralnost, razboritost, potpunost, usporedivost, pravednost, Ravnoteža između koristi i troška, istinito i fer prikazivanje. Analizirajući financijske izvještaje Hrvatske Poštanske banke može se zaključiti da je gotovo u svim segmentima poslovanja došlo povećanja poslovanja, porast imovine, kapital, udjela kredita i depozita čemu je značajno pridonijelo je i pripajanje Jadranske banke d.d. i HPB-Stambene štedionice d.d. Došlo je i do porasta troškova rezerviranja zbog porasta plasmana klijentima i poslovne klime na pojedinim tržištima unutar RH i rezervacija za sudske sporove koji se vode protiv banke, porast operativnih troškova nastavno na organski rast banke, pripajanje Jadranske banke d.d. i HPB-Stambene štedionice d.d.

LITERATURA

Knjige:

[1] Bakran, D., Gulin, D., Hladinik, M., Miličić, I. (2017): „Pripremne radnje za sastavljanje financijskih izvještaja za 2017.godinu“; Ekonomski fakultet u Zagrebu; Zagreb

[2] Dražić-Lutilsky, I., Gulin, D., Mamić-Šačer, I., Tadijanćević, S., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K., Žager, L. (2010): „Računovodstvo“; Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika; Zagreb

[3] Đapić, M. (2011): „Utjecaj računovodstvene politike potraživanja na financijski položaj i uspješnost poslovanja građevinskih poduzeća“; Ekonomski fakultet u Splitu; Split

[4] Gredurek, M., Vidaković, M. (2011): „Bankarsko poslovanje“; MAK GOLDEN d.o.o.; Zagreb

[5] Leko, V., Stijanović, A. (2018): „Financijske institucije i tržišta. Ekonomski fakultet u Zagrebu“; Zagreb

[6] Žagar, K., I. Mamić, S. Sever. Analiza financijskih izvještaja. Masmedia d.o.o. Zagreb. 2008.

[7] Žagar K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žagar L. (2017): „Analiza financijskih izvještaja“; Ekonomski fakultet; str. 107

Članci:

[1] Mamić-Sačer, I., Ramač-Posavec, S. (2012): „Analiza praktične primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj“; Ekonomski pregled; Vol. 63 (9-10); str. 541-560

[2] Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: „Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje“; Narodne novine 50/2019

Internet izvori:

[1] Hrvatska narodna banka: „Hrvatska narodna banka“; Preuzeto sa: https://www.hnb.hr/ (Pristupljeno: 15.07.2020.)

[2] Hrvatska poštanska banka: „Osnovne informacije“; Preuzeto sa: https://www.hpb.hr/o-nama/osnovne-informacije (Pristupljeno: 10.06.2020.)

[3] Hrvatska poštanska banka: „Financijski izvještaji za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019.“; Preuzeto sa:

https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/05/Godi%C5%A1nje-revidirano-financijsko-izvje%C5%A1%C4%87e-GFI-KI-nekonsolidirano-za-2019.godinu.pdf (Pristupljeno: 20.07.2020.)

[4] Hrvatska poštanska banka: „Javna objava bonitetnih i ostalih zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2019. godinu“; Preuzeto sa: https://www.hpb.hr/wp-content/uploads/2020/04/Javna-objava-bonitetnih-zahtjeva-HPB-za-2019.pdf (Pristupljeno: 18.6.2020.)

[5] Poslovni dnevnik: „Pasivni bankarski poslovi“; Preuzeto sa: http://www.poslovni.hr/leksikon/pasivni-bankovni-poslovi-1815 (Pristupljeno: 15.06.2020.)

[6] Odbor za standarde financijskog izvještavanja: „Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja“; Preuzeto sa: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (Pristupljeno: 10.07.2020.)

POPIS SLIKA

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji 8
Slika 2. Logo Hrvatske poštanske banke 29
Slika 3. Ključni pokazatelji uspješnosti 33
Slika 4. Usporedba godišnje neto dobiti 34
Slika 5. Bruto krediti 36
Slika 6. Struktura bruto kredita 2018. – 2019. godine 36
Slika 7. Struktura ukupnih depozita 37

POPIS TABLICA

Tablica 1. Shematski prikaz bilance 10
Tablica 2. Temeljne pozicije RDG-a za banke 13
Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku – direktna metoda 17
Tablica 4. Izvještaj o novčanom toku – indirektna metoda 19
Tablica 5. Bilanca 30
Tablica 6. Metodologija usklađivanja bilance 31
Tablica 7. Račun dobiti i gubitka 32
Tablica 8. Razrada pozicija regulatornog kapitala HPB Grupe 39

POPIS JEDNADŽBI

Jednadžba 1. Određivanje financijskog rezultata 15